

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till
lagar om högsta förvaltningsdomstolen samt om högsta
förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås en ny lag om högsta förvaltningsdomstolen. Propositionen innebär att bestämmelserna om högsta förvaltningsdomstolen görs tidsenliga och till behövliga delar tas in i lag.

I förslaget till lag om högsta förvaltningsdomstolen ingår de viktigaste bestämmelserna bl.a. om högsta förvaltningsdomstolens uppgifter och avgörande av ärenden i högsta förvaltningsdomstolen samt om personalen och temporära anställningsarrangemang.

Närmare föreskrifter om handläggning och avgörande av ärenden samt arbetet i övrigt skall enligt lagförslaget meddelas i högsta förvaltningsdomstolens arbetsordning.

Behörighetsvillkoren för högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter i bisyssla samt utnämningförfarandet skall regleras i en separat lag. Ett förslag till en sådan lag ingår i propositionen.

Lagarna avses träda i kraft så snart som möjligt.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Nuläge och förslagna ändringar

De grundläggande bestämmelserna om högsta förvaltningsdomstolens ställning och uppgifter ingår i Finlands grundlag.

Lagen om Högsta förvaltningsdomstolen (74/1918) är från år 1918 och har under åren ändrats flera gånger. Lagen har inte längre en klar struktur och innehåller även föråldrade bestämmelser. Därför föreslås en ny lag om högsta förvaltningsdomstolen.

Lagen om högsta förvaltningsdomstolen skall kompletteras med en arbetsordning för högsta förvaltningsdomstolen. Förordningen om högsta förvaltningsdomstolen (702/1977) har utfärdats med stöd av 1918 års lag och blir upphävd när lagen upphävs. Avsikten är att de flesta av de bestämmelser som nu ingår i förordningen skall ingå i arbetsordningen. En del av bestämmelserna föreslås ingå i lagen.

Av bestämmelserna i förordningen skall till lagen överföras bestämmelserna om ledningen av högsta förvaltningsdomstolen samt bestämmelserna om presidentens uppgifter, avgörande av ärendena på föredragning, deltagande i plenum samt beviljande av tjänstledighet åt presidenten eller en ledamot av högsta förvaltningsdomstolen. I den nya lagen föreslås också ingå bestämmelser om hur handläggningen av ett ärende kan hänskjutas till plenum eller till att handläggas av en fulltalig avdelning, frågor som nu regleras i arbetsordningen. Närmare bestämmelser om handläggning och avgörande av ärenden samt om arbetet i övrigt föreslås ingå i arbetsordningen.

I handläggningen av vissa slags ärenden i högsta förvaltningsdomstolen deltar förutom lagfarna ledamöter även två miljösakkunnigråd eller två överingenjörsråd. Bestämmelserna om dessa sakkunnigledamöter i bisyssla samt om hur de utnämns föreslås ingå i en ny lag om högsta förvaltningsdomstolens

sakkunnigledamöter. Bestämmelserna i lagförslaget motsvarar i sak de gällande bestämmelserna.

I fråga om högsta domstolen har en motsvarande lagändring redan genomförts. Den nya lagen om högsta domstolen (665/2005) trädde i kraft den 31 december 2005.

2. Propositionens konsekvenser

Med propositionen överförs alla centrala föreskrifter om högsta förvaltningsdomstolen till lagnivån. Högsta förvaltningsdomstolens uppgifter och verksamhet förblir desamma. Propositionen har inga statsfinansiella verkningar.

3. Beredningen av propositionen

I syfte att en ny lag om högsta förvaltningsdomstolens skall stiftas har högsta förvaltningsdomstolen den 21 mars 2006 gjort en sådan framställning om vidtagande av en lagstiftningsåtgärd som avses i 99 § 2 mom. i grundlagen. På basis av denna framställning har lagförslaget därefter beretts vid justitieministeriet.

Justitieministeriet har fått utlåtanden om högsta förvaltningsdomstolens framställning av justitiekanslern i statsrådet, Finlands domareförbund rf. och Finlands Juristförbund rf. I utlåtandena har remissinstanserna ställt sig positiva till att en ny lag stiftas.

4. Samband med andra propositioner

Till riksdagen överlämnades den 10 mars 2006 en proposition med förslag till lag om offentlighet vid rättegång i förvaltningsdomstolar samt vissa lagar som har samband med den (RP 12/2006 rd). Denna reform, som berör rättegångarnas offentlighet, har beaktats vid beredningen av denna proposition.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

1.1. Lag om högsta förvaltningsdomstolen

1 kap. Högsta förvaltningsdomstolens uppgifter

1 §. I paragrafen föreslås en bestämmelse som med vissa språkliga justeringar motsvarar 1 § i den gällande lagen om högsta förvaltningsdomstolen. Bestämmelsens innehåll motsvarar den bestämmelse om de högsta domstolarnas uppgifter som ingår i 99 § i grundlagen.

Bestämmelsen i 2 mom. gäller högsta förvaltningsdomstolens uppgift att inom sitt behörighetsområde övervaka rättsskipningen. Enligt förarbetet till grundlagen (RP 1/1998 rd, s. 157) har de högsta instansernas övervakningsuppgifter ansetts avse närmast lägre domstolar i dessas egenskap av myndigheter. Uppgiften har av hävd inneburit att de högsta domstolarna har övervakat rättsskipningens enhetlighet, behandlingstiderna och att domstolarna har tillräckliga resurser samt sett till att rådplägningsdagar ordnas och personalen får utbildning. Under den senaste tiden har högsta förvaltningsdomstolen ägnat allt mera uppmärksamhet åt kvalitetsfaktorerna i rättsskipningen samt uppföljningen och evalueringen av dessa faktorer. Högsta förvaltningsdomstolen sammanställer numera årligen en gemensam verksamhetsberättelse över samtliga förvaltningsdomstolarnas verksamhet.

2 §. Bestämmelserna i 1 mom. gäller högsta förvaltningsdomstolens rättsskipningsuppgifter. I gällande lag regleras dessa i lagens 3 §. De föräldrade bestämmelserna har uppdaterats, men bestämmelserna i lagförslaget skiljer sig inte i sak från bestämmelserna i gällande lag.

I 2 mom. tas in bestämmelser som motsvarar bestämmelserna i 5 och 6 § i den gällande lagen för det fall att högsta förvaltningsdomstolen anser att besvär gäller en fråga vars avgörande huvudsakligen är beroende av prövning av beslutets eller åtgärdens ändamålsenlighet. Syftet med en sådan processuell bestämmelse om att ärendet skulle överföras till att avgöras av statsrådet var ursprung-

ligen att reglera behörighetsförhållandena, eftersom bestämmelser ännu saknades om rätten att anföra besvär över statsrådets beslut. På basis av en motion i riksdagen infördes bestämmelser om en sådan besvärsmät i lagen om ändringssökande i förvaltningsärenden (154/1950). Numera bestäms förvaltningsdomstolens behörighet huvudsakligen av grundlagen, de allmänna bestämmelserna i förvaltningsprocesslagen (586/1996) samt annan lagstiftning. De ärenden som högsta förvaltningsdomstolen får att avgöra kommer till ca 85 % från förvaltningsdomstolarna. Eftersom de ärenden som överförs till statsrådet för avgörande inte heller i övrigt längre har någon praktisk betydelse, vore det även möjligt att slopa bestämmelsen.

3 §. I paragrafen föreslås bestämmelser om högsta förvaltningsdomstolens uppgifter i andra ärenden än rättsskipningsärenden. Paragrafen motsvarar till innehållet den gällande rätten.

Det föreslås att paragrafens 1 punkt skall ha en bestämmelse om uppgiften som har föreskrivits i 77 § i grundlagen. Justitieförvaltningsärenden som avses i paragrafens 3 punkt är förutom ärenden som gäller högsta förvaltningsdomstolens egen förvaltning, även ärenden som gäller förvaltningen i övriga domstolar som hör till högsta förvaltningsdomstolens ansvarsområde. Detaljerade föreskrifter om högsta förvaltningsdomstolens egen förvaltning tas i arbetsordningen.

4 §. Paragrafen innehåller bestämmelser om lagstiftningsfrågor som hör till högsta förvaltningsdomstolens kompetensområde så att 1 mom. gäller avgivande av utlåtanden och 2 mom. lagmotioner. Bestämmelserna motsvarar 7 § i den gällande lagen

2 mom. i den föreslagna paragrafen motsvarar den sista meningen i grundlagens 99 § 2 mom. enligt vilket de högsta domstolarna kan göra framställningar hos statsrådet om vidtagande av lagstiftningsåtgärder.

2 kap. Avgörande av ärenden

5 §. I paragrafen föreslås bestämmelser om avgörande av rättsskipningsärendena vid avdelningssammanträde eller i plenum. Para-

grafen motsvarar till innehållet 5 § i förordningen om högsta förvaltningsdomstolen.

6 §. I 8 § i den gällande lagen finns bestämmelser om högsta förvaltningsdomstolens beslutföra sammansättning i rättskipningsärenden. Grundlagens bestämmelser får inte upprepas i en vanlig lag. I lagen kan däremot enligt 100 § 2 mom. i grundlagen föreskrivas om de fall där de högsta domstolarna inte är domföra i en sammansättning med fem ledamöter.

I 6 § föreslås bestämmelser om vilka rättskipningsärenden som högsta förvaltningsdomstolen skall vara behörig att avgöra i en sammansättning med tre ledamöter. Paragrafen har ett innehåll som i sak huvudsakligen motsvarar innehållet i den gällande lagen. Den bestämmelse som föreslås i 1 mom. 2 punkten gäller ändå också verkställighetsbesvär. I 1 mom. 4 punkten föreslås en bestämmelse som gäller ett ärende om offentlighet vid rättegång i högsta förvaltningsdomstolen.

Bestämmelsen i 2 mom. är avfattad så, att möjligheten att handlägga och avgöra ett mål utan att sakkunnigledamöter deltar kommer att gälla även när ändring söks genom extraordinära rättsmedel. Om den beslutföra sammansättningen i utlänningsärenden föreskrivs också i utlänningslagen. Enligt 199 § 3 mom. i utlänningslagen (301/2004) kan högsta förvaltningsdomstolen i en sammansättning med en enda domare avgöra en ansökan om förbud mot eller avbrytande av verkställighet.

7 §. I paragrafen föreslås bestämmelser om presidentens rätt att besluta att ett ärende skall hänskjutas till plenum samt om avdelningens ordförandes rätt att besluta att ett ärende skall handläggas vid ett avdelnings-sammanträde. Paragrafen motsvarar till innehållet 11 och 12 § i den nu gällande arbetsordningen.

8 §. I paragrafen föreskrivs om högsta förvaltningsdomstolens beslutförhet i andra ärenden än rättskipningsärenden.

I paragrafens 1 mom. föreskrivs att högsta förvaltningsdomstolens framställningar om vidtagande av en lagstiftningsåtgärd behandlas i plenum. För närvarande föreskrivs det om detta i 6 § i förordningen om högsta förvaltningsdomstolen.

Övriga ärenden i de föreslagna 3 och 4 §

kan vara mycket olika. Det är inte ändamålsenligt att behandla ringa ärenden i plenum. Å andra sidan är det inte möjligt att uppräknat ärenden uttömmande. Därför föreslås det att till paragrafens 2 mom. tas en bestämmelse om att övriga ärenden som nämns i 3 och 4 § och administrativa ärenden behandlas och avgörs av plenum, men även av kanslisammanträdet. Om kanslisammanträdet sammansättning och de ärenden som skall handläggas vid kanslisammanträde bestäms enligt arbetsordningen.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse om presidentens generella behörighet. Presidenten skall avgöra de administrativa ärenden om vilka det inte har föreskrivits eller i arbetsordningen bestämts att de skall avgöras i plenum, av kanslisammanträdet eller i annan ordning. För närvarande föreskrivs det om detta i 8 § i förordningen om högsta förvaltningsdomstolen.

9 §. I paragrafen föreslås en bestämmelse om att ärendena skall avgöras på föredragning. Bestämmelsen motsvarar 9 § i den gällande förordningen om högsta förvaltningsdomstolen.

3 kap. Ledamöter

10 §. I 1 mom. föreslås bestämmelser om högsta förvaltningsdomstolens president och förvaltningsråd samt minimiantalet ledamöter. Bestämmelserna motsvarar bestämmelserna i 2 § 1 mom. i gällande lag.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om förordnande av domstolsledamöter för viss tid samt hänvisas till lagen om utnämning av domare (205/2000).

11 §. I paragrafen föreslås en bestämmelse om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter i bisyssla. Bestämmelser om behörighetskraven för och utnämning av miljö-sakkunnigråd och överingenjörsråd föreslås ingå i den nya lagen om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter.

Bestämmelserna i 3 mom. gäller sakkunnigledamöternas juridiska ställning. De har samma rätt att kvarstå i sitt uppdrag som tjänstemän enligt 103 § i grundlagen har att kvarstå i tjänst.

12 §. I paragrafens 1 mom. föreslås en bestämmelse om presidentens uppgifter. Be-

stämelsen motsvarar 23 § i förordningen om högsta förvaltningsdomstolen men det har gjorts små ändringar i den.

I 2 mom. skall det enligt förslaget tas en bestämmelse om skötande av presidentens uppgifter då presidenten har förhinder.

13 §. I paragrafen föreslås bestämmelser om sammansättningen av högsta förvaltningsdomstolens plenum. De gällande bestämmelserna ingår i 1 § i förordningen om högsta förvaltnings domstolen.

4 kap. **Föredragande och annan personal**

14 §. I paragrafen föreslås bestämmelser om högsta förvaltningsdomstolens föredragande och andra tjänstemän.

Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar direkt bestämmelserna om föredraganden vid högsta förvaltningsdomstolen och utnämningen av dem som nu finns i 9 § 1 och 2 mom. i den gällande lagen.

I 3 mom. föreslås att bestämmelser om övriga tjänstemän och tjänster vid högsta förvaltningsdomstolen. Enligt momentet skall det föreskrivas om dessa i arbetsordningen.

15 §. I 103 § i grundlagen föreskrivs om domarnas rätt att kvarstå i tjänsten. Paragrafen gäller även högsta förvaltningsdomstolens president och övrig ledamot och därför behöver det inte särskilt föreskrivas om dem.

Däremot bestäms det om föredragandenas rätt att kvarstå i tjänst. Beträffande detta hänvisas till 103 § i grundlagen. Bestämmelsen motsvarar i uppdaterad form bestämmelsen i 11 § i den gällande lagen.

5 kap. **Temporära arrangemang som gäller anställningsförhållanden**

16 §. I paragrafen föreslås bestämmelser om beviljande av tjänstledighet åt presidenten och övriga ledamöter. Dessa bestämmelser ingår nu i 18 och 19 § i förordningen om högsta förvaltningsdomstolen. Förfarandet för beviljande av tjänstledighet förenklas. Enligt bestämmelsen kan presidenten ta tjänstledighet högst en månad per år i stället för det nuvarande 14 dagar. Genom ändringen förenhetligas praxis för beviljande av tjänstledighet åt presidenterna vid de högsta

domstolarna. Beslut om beviljande av tjänstledighet för längre tid än en månad skall fattas av plenum.

Beslut om förvaltningsrådets tjänstledighet skall också fattas av plenum, om inte något annat beslutsförfarande föreskrivs i arbetsordningen. Detta skall vara möjligt t.ex. när tjänstledigheten grundar sig på kortvarig frånvaro till följd av sjukdom eller någon annan därmed jämförbar orsak.

17 §. I paragrafen föreslås att bestämmelserna om beviljande av tjänstledighet för kanslichefen och andra föredragande samt andra tjänstemän skall ingå i arbetsordningen. De gällande bestämmelserna ingår i 20 § i förordningen om högsta förvaltningsdomstolen samt i arbetsordningen.

6 kap. **Särskilda bestämmelser**

18 §. I paragrafen föreslås bestämmelser om forum för tjänsteåtal mot föredragande. Bestämmelsen motsvarar 13 § i den gällande lagen om högsta förvaltningsdomstolen.

19 §. I paragrafen föreslås bestämmelser om högsta förvaltningsdomstolens arbetsordning samt ett bemyndigande för högsta förvaltningsdomstolen att genom bestämmelser i sin arbetsordning befria de förvaltningsråd som förordnats för viss tid från att behandla ärenden som avses i 3 § 2 och 3 punkten och övriga ekonomiska och administrativa frågor som gäller högsta förvaltningsdomstolen. Bestämmelserna motsvarar bestämmelserna i 17 § i den gällande lagen samt 32 och 32 a § i den gällande förordningen om högsta förvaltningsdomstolen.

20 §. I paragrafen har tagits en sedvanlig ikraftträdelsebestämmelse. När den gällande lagen från år 1918 om högsta förvaltningsdomstolen upphävs, innebär detta att förordningen om högsta förvaltningsdomstolen blir upphävd samtidigt.

1.2. **Lag om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter**

1 §. I 1 mom. föreslås bestämmelser om att miljö-sakkunnigråd skall delta i högsta förvaltningsdomstolens handläggning av ärenden som avses i vattenlagen (264/1961), miljöskyddslagen (86/2000) och lagen om vat-

tenvårdsförvaltningen (1299/2004). De gällande bestämmelserna om miljöskunnigråd ingår i 2 a § i den gällande lagen om högsta förvaltningsdomstolen. Den utvidgade sammansättningen skall tillämpas även vid handläggning av motsvarande vatten- och miljöärenden som gäller landskapet Åland.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om att överingenjörsråd skall delta i högsta förvaltningsdomstolens handläggning av ärenden som gäller patent, nyttighetsmodellrätt eller kretsmönster för integrerade kretsar. De gällande bestämmelserna om saken ingår i 9 § i lagen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen(576/1992)

2 §. Bestämmelsen i 1 mom. gäller behörighetsvillkor för miljöskunnigråd och bestämmelsen i 2 mom. behörighetsvillkor för överingenjörsråd. Behörighetsvillkoren föreslås vara desamma som i gällande lagstiftning.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om utnämningen av sakkunnigledamöterna. Enligt gällande lag utnämns miljöskunnigråden för fyra år och överingenjörsråden för tre år. I momentet föreslås att mandatperioderna skall vara desamma, eller fyra år.

3 §. I paragrafen föreslås bestämmelser motsvarande bestämmelserna i gällande lag om språkkraven för miljöskunnigråd och överingenjörsråd. Behörighetskraven angående språkkunskaper hos sakkunnigledamöter i bisyssla som deltar i domstolarnas rätt-

skipningsverksamhet har behandlats i samband med ikraftträdandet av lagen om de språkkunskaper som krävs av offentligt anställda (424/2003). Till lagen om högsta förvaltningsdomstolen och till lagen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen fogades då bestämmelser om språkkunskaper som krävs av miljöskunnigråden och överingenjörsråden. I regeringens proposition med förslag till lag om ändring av lagen om utnämning av domare och till komplettering av vissa andra lagar med bestämmelser om domstolspersonalens språkkunskaper (RP 103/2003 rd) har det motiverats varför språkkunskapskraven som ställs till sakkunnigledamöter avviker från språkkunskaper som krävs av offentligt anställda. Det finns ingen anledning att ändra språkkunskapskraven från de nuvarande.

4 §. I paragrafen föreslås en sedvanlig ikraftträdelsebestämmelse. Genom lagen upphävs 9 § i lagen om behandling av besvärärenden vid patent- och registerstyrelsen.

2. Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft så snart som möjligt.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om högsta förvaltningsdomstolen**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 kap.

Högsta förvaltningsdomstolens uppgifter

1 §

Den högsta domsrätten i förvaltningsprocessuella ärenden utövas av högsta förvaltningsdomstolen.

Högsta förvaltningsdomstolen övervakar rättskipningen inom sitt behörighetsområde.

2 §

Vid högsta förvaltningsdomstolen behandlas som rättskipningsärenden

1) besvär över förvaltningsdomstolarnas beslut,

2) besvär som, enligt vad som särskilt föreskrivs, anföras över andra domstolars eller rättskipningsmyndigheters beslut,

3) besvär som anföras över statsrådets och ministeriernas samt andra myndigheters beslut, när det inte har bestämts att besvär skall anföras hos förvaltningsdomstolen eller någon annan rättskipningsmyndighet,

4) ärenden som gäller extraordinärt ändringsökande i förvaltningsärenden och förvaltningsprocessuella ärenden.

Om högsta förvaltningsdomstolen anser att besvär gäller en fråga vars avgörande huvudsakligen är beroende av en prövning av beslutets eller åtgärdens ändamålsenlighet, skall ärendet till denna del överföras till statsrådet för avgörande.

3 §

Högsta förvaltningsdomstolen skall dessutom

1) avge i 77 § i grundlagen avsedda utlåtanden om lagar som tillställs republikens president för stadfästelse,

2) behandla andra till rättsvården hörande ärenden som enligt vad som särskilt föreskrivs ankommer på den,

3) behandla justitieförvaltningsärenden enligt vad som särskilt föreskrivs.

4 §

Högsta förvaltningsdomstolen avger på begäran utlåtanden till statsrådet i lagstiftningsfrågor.

Högsta förvaltningsdomstolen kan göra framställningar hos statsrådet om vidtagande av lagstiftningsåtgärder.

2 kap.

Avgörande av ärenden

5 §

Rättskipningsärendena handläggs och avgörs vid avdelningssammanträde eller plenum i enlighet med vad som föreskrivs i denna lag och högsta förvaltningsdomstolens arbetsordning.

6 §

Utöver vad som i grundlagen föreskrivs om högsta förvaltningsdomstolens domförhet kan högsta förvaltningsdomstolen med tre ledamöter behandla och avgöra

1) ärenden som gäller besvärstillstånd och yrkanden som har samband med dem,

2) ansöknings- eller besvärärenden som gäller verkställighetsförbud eller avbrytande av verkställighet eller något annat förordnande om verkställigheten,

3) ärenden som gäller rättshjälp,

4) ärenden som gäller rättegångens offentlighet i högsta förvaltningsdomstolen,

5) ärenden i vilka besvären eller ansökan

har återtagits eller i vilka det är fråga om huruvida ändring har sökts inom utsatt tid eller med iakttagande av föreskriven form eller trots besvärshänsförbud samt yrkanden som har samband med sådana ärenden, samt

6) ärenden som gäller extraordinärt ändringssökande, om ansökan enhälligt avslås eller avvisas, och yrkanden som har samband med sådana ärenden.

I de fall som avses ovan i 1 mom. kan ärendet behandlas och avgöras utan de sakkunnigledamöter om vilkas deltagande i avgörandet av ärenden i övrigt bestäms särskilt.

7 §

Ett rättskipningsärende som är av vidsträckt eller principiell betydelse kan i dess helhet eller till vissa delar hänskjutas till fulltaligt plenum eller fulltaligt avdelningssammanträde.

Beslut om att hänskjuta ett rättskipningsärende till plenum fattas av presidenten och beslut om att hänskjuta ett ärende till fulltaligt avdelningssammanträde fattas av avdelningens ordförande.

8 §

Lagstiftningsinitiativ som avses i 4 § 2 mom. behandlas i plenum.

Andra ärenden som avses i 3 och 4 § och andra administrativa ärenden behandlas i plenum eller kanslisammanträde enligt vad som föreskrivs i arbetsordningen.

Presidenten avgör sådana ärenden som avses i 3 och 4 § och andra administrativa ärenden om vilka det inte har föreskrivits eller i arbetsordningen bestämts att de skall avgöras i plenum, vid kanslisammanträde eller i annan ordning.

9 §

Vid högsta förvaltningsdomstolens sammanträden avgörs ärendena på föredragning.

3 kap.

Ledamöter

10 §

Högsta förvaltningsdomstolen består utöver presidenten av minst 15 förvaltningsråd såsom övriga ledamöter. Bestämmelser om utnämning av presidenten och ledamöterna

vid högsta förvaltningsdomstolen samt om behörighetsvillkoren för dem finns i lagen om utnämning av domare (205/2000).

Vid högsta förvaltningsdomstolen kan i enlighet med vad som föreskrivs i lagen om utnämning av domare finnas ledamöter som utnämnts för viss tid.

11 §

I behandlingen av ärenden i högsta förvaltningsdomstolen deltar förutom lagfarna ledamöter två sakkunnigledamöter, enligt vad som bestäms i lagen om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter (/).

Om behörighetsvillkor för sakkunnigledamöterna bestäms i den lag som nämns i 1 mom.

En sakkunnigledamot har rätt att kvarstå i sitt uppdrag enligt vad som i 103 § i grundlagen bestäms om rätt att kvarstå i tjänst.

12 §

Presidenten leder högsta förvaltningsdomstolens verksamhet och svarar för dess resultat.

Vid förhinder för presidenten sköts hans eller hennes uppgifter av presidentens ställföreträdare, som plenum utser för högst tre år åt gången. Om även ställföreträdaren har förhinder, sköts presidentens uppgifter av den till tjänsteåren äldsta ledamot som är i tjänst.

13 §

I högsta förvaltningsdomstolens plenum deltar presidenten och de ledamöter som är i tjänst.

4 kap.

Föredragande och annan personal

14 §

Föredragande vid högsta förvaltningsdomstolen är kanslichefen, referendarieråden samt äldre förvaltningssekreterarna och förvaltningssekreterarna.

Föredragandena utnämns av högsta förvaltningsdomstolen. För föredragandena gäller i fråga om behörighetsvillkor, utnämningsskäl och utnämning för viss tid vad som föreskrivs i lagen om utnämning av domare.

Bestämmelser om övriga tjänster och tjänstemän vid högsta förvaltningsdomstolen finns i arbetsordningen.

15 §

Vad som i 103 § i grundlagen föreskrivs om domares rätt att kvarstå i tjänst och om domartjänster gäller även föredragandena vid högsta förvaltningsdomstolen och tjänsterna som föredragande.

5 kap.

Temporära arrangemang som gäller anställningsförhållanden

16 §

Presidenten kan vara tjänstledig högst en månad om året. Beslut om beviljande av tjänstledighet för längre tid fattas i plenum.

Förvaltningsråden beviljas tjänstledighet av högsta förvaltningsdomstolen. Beslut om detta fattas i plenum, om inte annat föreskrivs i arbetsordningen.

17 §

I fråga om beviljande av tjänstledighet för kanslichefen och andra föredragande samt andra tjänstemän föreskrivs i arbetsordningen.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

18 §

Föredragandena vid högsta förvaltningsdomstolen åtalas för tjänstebrott i Helsingfors hovrätt.

19 §

Högsta förvaltningsdomstolen fastställer sin egen arbetsordning. I arbetsordningen ges närmare bestämmelser om handläggningen och avgörandet av ärenden i högsta förvaltningsdomstolen och om arbetet i övrigt. I arbetsordningen kan högsta förvaltningsdomstolen befria de ledamöter som avses i 10 § 2 mom. från att behandla ärenden som avses i 3 § 2 och 3 punkten samt andra ekonomiska och administrativa frågor som gäller högsta förvaltningsdomstolen.

Högsta förvaltningsdomstolens arbetsordning publiceras i Finlands författningssamling.

20 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen av den 22 juli 1918 om Högsta förvaltningsdomstolen (74/1918) jämte ändringar.

2.

Lag**om högsta förvaltningsdomstolens sakkunnigledamöter**

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

När högsta förvaltningsdomstolen behandlar ärenden som avses i vattenlagen (264/1961), miljöskyddslagen (86/2000) och lagen om vattenvårdsförvaltningen (1299/2004) deltar två miljö-sakkunnigråd i behandlingen. Miljö-sakkunnigråden deltar även i behandlingen av motsvarande miljö- och vattenärenden som gäller landskapet Åland.

I behandlingen av ärenden som gäller patent, nyttighetsmodellrätt eller kretsmönster för integrerade kretsar deltar två överingenjörsråd.

2 §

Behörighetsvillkor för högsta förvaltningsdomstolens miljö-sakkunnigråd är lämplig högre högskoleexamen inom det tekniska eller naturvetenskapliga området. Dessutom skall miljö-sakkunnigråden vara förtrogna med uppgifter inom området för den lagstiftning som skall tillämpas.

Behörighetsvillkor för högsta förvaltnings-

domstolens överingenjörsråd är lämplig högre högskoleexamen inom det tekniska området. Dessutom skall överingenjörsråden vara förtrogna med patentärenden.

Miljö-sakkunnigråden och överingenjörsråden utnämns av republikens president för fyra år i sänder.

3 §

Behörighetsvillkor i fråga om språkkunskap för den som utnämns till miljö-sakkunnigråd och överingenjörsråd är goda muntliga och skriftliga kunskaper i finska samt nöjaktiga muntliga och skriftliga kunskaper i svenska.

4 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs 9 § i lagen av den 26 juni 1992 om behandling av besvär-ärenden vid patent- och registerstyrelsen (576/1992), sådan den lyder delvis ändrad i lag 1211/2003.

Helsingfors den 19 oktober 2006

Republikens President

TARJA HALONEN

Justitieminister *Leena Luhtanen*